

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000212

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-02-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Трунов Олексій Вячеславович

2. Oleksii V. Trunov

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 19-03-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11803

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.17.01

Тема дисертації:

1. Заборона здійснення лобіювання як вид адміністративного стягнення
2. Prohibition of Lobbying as a Type of Administrative Sanction

Реферат:

1. У дисертації наведено теоретичне узагальнення й нове вирішення наукового завдання, що полягає у визначенні на підставі аналізу доктринальних та нормативних джерел теоретико-прикладних засад заборони здійснення лобіювання як виду адміністративного стягнення. Сформульовано поняття та окреслено ознаки адміністративних стягнень у механізмі адміністративної відповідальності. Обґрунтовано, що мета адміністративних стягнень полягає у забезпеченні охорони публічного порядку, прав і свобод людини, законних інтересів суспільства та держави шляхом своєчасного, пропорційного та індивідуалізованого реагування на адміністративні правопорушення, що сприяє утвердженню режиму законності в публічно-правовій сфері. Відзначено, що система адміністративних стягнень – це побудована на стійких внутрішніх і зовнішніх взаємозв'язках впорядкована, ієрархічно організована та динамічна сукупність законодавчо визначених заходів державного примусу, застосовуваних уповноваженими юрисдикційними органами за вчинення адміністративних проступків, об'єднаних спільною метою забезпечення охорони публічного порядку, прав і свобод людини, законних інтересів суспільства та держави. Встановлено, що

заборона здійснення лобіювання має чітко окреслену правову природу додаткового адміністративного стягнення немайнового характеру, яке застосовується виключно судом і полягає у строковому припиненні допустимості здійснення відповідної діяльності. З'ясовано, що вибір законодавцем саме терміну «заборона» зумовлений специфікою лобіювання як діяльності, доступ до якої не виникає у формі спеціального права, наданого державою, а забезпечується через реєстраційний механізм допуску. За таких умов непридатними виявляються правові та термінологічні конструкції, притаманні позбавленню спеціального права або іншим суміжним видам адміністративних стягнень, оскільки вони передбачають наявність у особи попередньо наданого суб'єктивного права. Натомість заборона адекватно відображає характер правового впливу з боку держави як форму недопуску та припинення можливості здійснення діяльності. Констатовано, що заборона здійснення лобіювання – це передбачене адміністративно-деліктним законодавством додаткове адміністративне стягнення немайнового характеру, яке застосовується судом на визначений строк і полягає у встановленні юридичної неможливості здійснення діяльності, спрямованої на вплив або спробу впливу на об'єкт лобіювання у комерційних інтересах бенефіціара чи у власних комерційних інтересах особи щодо предмета лобіювання, як форми недопуску особи до участі у відповідних публічно значущих правотворчих процесах у зв'язку з вчиненням адміністративного проступку. Обґрунтовано, що лобіювання доцільно розуміти як врегульовану нормами адміністративного права професійну діяльність спеціально визначених суб'єктів, що здійснюється у комерційних інтересах шляхом дозволеного законом впливу або спроби впливу на суб'єктів публічної влади з метою участі у формуванні, зміні або нуліфікації нормативно-правових актів, яка реалізується у встановлених процедурах, законність яких забезпечується засобами адміністративної відповідальності. Здійснено комплексний адміністративно-деліктний аналіз складів адміністративних проступків у сфері лобіювання, у межах якого розкрито їх об'єкт, об'єктивну сторону, суб'єкт і суб'єктивну сторону, а також обґрунтовано специфіку їх кваліфікації. Встановлено, що у контексті застосування заборони здійснення лобіювання значення Реєстру полягає в тому, що законодавство пов'язує реалізацію заборони з обов'язком уповноваженого органу внести відповідний запис до Реєстру. Аргументовано, що судовий розгляд справ про застосування заборони здійснення лобіювання постає як складний, структурований та процедурно насичений механізм реалізації адміністративної відповідальності, який поєднує елементи класичного адміністративно-деліктного провадження із специфічними інструментами правового контролю за допуском до лобістської діяльності.

2. The dissertation presents a theoretical generalisation and a new solution to a scientific problem, which consists in determining, on the basis of an analysis of doctrinal and normative sources, the theoretical and applied foundations of the prohibition of lobbying as a type of administrative sanction. The concept and features of administrative sanctions within the mechanism of administrative liability have been formulated. It is substantiated that the purpose of administrative sanctions lies in ensuring the protection of public order, human rights and freedoms, as well as the lawful interests of society and the state through timely, proportionate and individualised responses to administrative offences, which contributes to the establishment of the rule of law in the public-law sphere. It is noted that the system of administrative sanctions represents an ordered, hierarchically organised and dynamic set of legally defined measures of state coercion, based on stable internal and external interconnections, applied by authorised jurisdictional bodies for the commission of administrative offences and united by the common objective of protecting public order, human rights and freedoms, and the lawful interests of society and the state. It has been established that the prohibition of lobbying has a clearly defined legal nature as an additional administrative sanction of a non-property character, which is applied exclusively by a court and consists in the temporary suspension of the admissibility of carrying out the relevant activity. It has been clarified that the legislator's choice of the term "prohibition" is conditioned by the specific nature of lobbying as an activity access to which does not arise in the form of a special right granted by the state, but is ensured through a registration-based admission mechanism. Under such conditions, legal and terminological constructions inherent in the deprivation of a special right or other related types of administrative sanctions prove to be inapplicable, since they presuppose the existence of a previously granted subjective right. Instead, the prohibition adequately reflects the nature of the legal influence exercised by the state as a form of non-admission and termination of the possibility to engage in

the relevant activity. It is substantiated that lobbying should be understood as a professional activity regulated by the norms of administrative law, carried out by specially designated subjects in commercial interests through legally permitted influence or attempts to influence public authorities with the aim of participating in the formation, amendment or nullification of normative legal acts, which is implemented within established procedures, the legality of which is ensured by means of administrative liability. A comprehensive administrative-delict analysis of the elements of administrative offences in the field of lobbying has been conducted, within the framework of which their object, objective side, subject and subjective side have been revealed, and the specific features of their qualification have been substantiated. It has been established that, in the context of applying the prohibition of lobbying, the significance of the Register lies in the fact that legislation links the implementation of the prohibition with the obligation of the authorised body to make a corresponding entry in the Register. It is argued that judicial consideration of cases concerning the application of the prohibition of lobbying appears as a complex, structured and procedurally intensive mechanism for the implementation of administrative liability, which combines elements of classical administrative-delict proceedings with specific legal instruments for controlling access to lobbying activities.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Давлатов Ш.Б., Трунов О.В. Штраф як кримінальне покарання майнового характеру за законодавством України. Правова позиція. 2024. № 1. (42). С. 54-58. DOI <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2024-1.10>.
- Давлатов Ш.Б., Трунов О.В. Підстави та принципи криміналізації суспільно небезпечних діянь. Правова позиція. 2025. № 2. (47). С. 54-58. DOI <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2025-2.12>
- Трунов О.В. Адміністративні стягнення у механізмі адміністративної відповідальності: поняття, ознаки, мета, завдання та функції. Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2025. № 18. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-18-01-15>.
- Трунов О.В. Сутність заборони здійснення лобіювання та її місце в системі адміністративних стягнень Аналітично-порівняльне правознавство. Електронне наукове видання. 2025. № 6. С. 616-622. DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.06.3.95>.
- Трунов О.В. Незаконне здійснення лобіювання: адміністративно-деліктологічний аналіз. Традиційні та інноваційні підходи до наукових досліджень: матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції. (Луцьк: Міжнародний центр наукових досліджень, 26 грудня 2025 року), 2025. С. 200-203.

Наукова (науково-технічна) продукція: проекти нормативно-правових документів; проекти нормативних документів; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: розв'язано конкретне наукове завдання, що полягає у визначенні на підставі аналізу доктринальних та нормативних джерел теоретико-прикладних засад заборони здійснення лобіювання як виду адміністративного стягнення

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Давлатов Шавкат Бобоевич
2. Shavkat B. Davlatov

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0005-4636-9633

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дрозд Олексій Юрійович
2. Oleksii Y. Drozd

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4514-6594

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чорна Вікторія Григорівна
2. Viktoriia H. Chorna

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6072-0283

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний економічний університет імені
Вадима Гетьмана

Код за ЄДРПОУ: 02070884

Місцезнаходження: просп. Берестейський (Перемоги), Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мінка Тетяна Павлівна

2. Tetiyana P. Minka

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6012-6973

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приймаченко Дмитро Володимирович

2. Dmytro V. Pryimachenko

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8504-2450

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

